

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๘๐๘.๒/๒๕๕

กคค. 1๖7

๒ ก.ย. ๖5

17.00น

สคค. (eMail)

ส่ง : กคค.

รับที่ : ๘9211/65

2 ก.ย. 2565 เวลา 16.15 น.

กระทรวงคมนาคม

ถนนราชดำเนินนอก

กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

๒ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง การขอความเห็นชอบการขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกา เพื่อดำเนินโครงการศึกษาจัดทำแผนพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการขนส่งต่อเนื่องอย่างบูรณาการของประเทศไทย (Thailand Integrated Logistics and Intermodal Transport Development Plan)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๒๔๘ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๖

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๑๗๓ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการจากสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกา เพื่อดำเนินโครงการศึกษาจัดทำแผนพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการขนส่งต่อเนื่องอย่างบูรณาการของประเทศไทย

๓. สำเนากรอบความร่วมมือด้านวิชาการ (Technical Cooperation Framework between the Government of the United States of America, Acting through the U.S. Trade and Development Agency and the Government of the Kingdom of Thailand, Acting through the Ministry of Foreign Affairs)

๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๘๐๕/๒๗๐ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

๕. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ด่วนที่สุด ที่ อส ๐๐๐๖/๑๐๒๓๗ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

๖. แบบตรวจสอบเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี (Checklist)

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง การขอความเห็นชอบการขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. Trade and Development Agency : USTDA) เพื่อดำเนินโครงการศึกษาจัดทำแผนพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการขนส่งต่อเนื่องอย่างบูรณาการของประเทศไทย (Thailand Integrated Logistics and Intermodal Transport Development Plan) ของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ตามหนังสือที่อ้างถึง ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) กำกับการบริหารราชการ (กระทรวงคมนาคม) ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

สำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาได้เสนอให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) แก่สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม เพื่อดำเนินโครงการศึกษาจัดทำแผนพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการขนส่งต่อเนื่องอย่างบูรณาการของประเทศไทย

(Thailand

(Thailand Integrated Logistics and Intermodal Transport Development Plan) วงเงินรวมทั้งสิ้น ๑,๓๖๐,๗๔๐ ดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นเงินให้เปล่าและไม่ต้องใช้งบประมาณของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรร่วมดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการศึกษาประมาณ ๑๔ เดือน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. เหตุผลความจำเป็นและความเร่งด่วนที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

สำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาได้ให้ความเห็นชอบการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ โดยให้ทุน (Grant Fund) วงเงินรวมทั้งสิ้น ๑,๓๖๐,๗๔๐ ดอลลาร์สหรัฐ แก่สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร เพื่อดำเนินโครงการศึกษาจัดทำแผนพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการขนส่งต่อเนื่องอย่างบูรณาการของประเทศไทย (Thailand Integrated Logistics and Intermodal Transport Development Plan) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรได้เสนอร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (Grant Agreement) ให้กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า การขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากต่างประเทศเข้าข่ายมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ เรื่อง การขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ซึ่งต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และเนื่องจากสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาประสงค์ให้มีการลงนามในร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (Grant Agreement) ให้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบการขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากต่างประเทศเป็นเรื่องเร่งด่วนภายในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕ เพื่อให้สามารถลงนามได้ทันกำหนดในเดือนกันยายน ๒๕๖๕ ต่อไป

๓. สำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ กรอบความร่วมมือทางวิชาการระหว่างรัฐบาลไทยกับสหรัฐอเมริกา

รัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา โดยสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกา และรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศ ได้จัดทำกรอบความร่วมมือทางวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกเพื่อให้การพิจารณาและการให้ความเห็นชอบกิจกรรมของสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาในประเทศไทยเป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านการค้าและการพาณิชย์ทวิภาคี และส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศไทย และสหรัฐอเมริกาโดยมีแนวทางความร่วมมือ ดังนี้

๑) การปรึกษาหารือและการกำหนดโครงการ โดยกระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาทกลงที่จะปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อกำหนดลำดับความสำคัญและเป้าหมายทางยุทธศาสตร์

๒) ขั้นตอนการให้ความเห็นชอบโครงการ เมื่อสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาได้เห็นชอบงบประมาณโครงการ จะมีการลงนามความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือทางวิชาการกับหน่วยงานของรัฐบาลไทยที่เกี่ยวข้องสำหรับโครงการนั้น ซึ่งจะกำหนดรายละเอียดข้อสัญญา จำนวนเงินทุน และเงื่อนไขอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓) การออกค่าใช้จ่ายโดยสำนักงานส่งเสริมการค้าและพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกา ขึ้นกับว่ามีงบประมาณเพียงพอหรือไม่ โดยจะจ่ายเงินให้ผู้รับสัญญาโดยตรงในนามของหน่วยงานของรัฐบาลไทย โดยใช้งบประมาณของสำนักงานส่งเสริมการค้าและพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาที่จัดสรรไว้ตามเงื่อนไขของความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือทางวิชาการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๓.๒ ร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฯ

ร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฯ เพื่อดำเนินโครงการศึกษาจัดทำแผนพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการขนส่งต่อเนื่องอย่างบูรณาการของประเทศไทย (Thailand Integrated Logistics and Intermodal Transport Development Plan) เป็นการดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสำนักงานส่งเสริมการค้าและพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาและกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการค้าและพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาได้เห็นชอบงบประมาณโครงการจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๓๖๐,๗๔๐ ดอลลาร์สหรัฐ เพื่อศึกษาโครงการฯ ดังกล่าวแล้ว โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ ความเป็นมาโครงการ กระทรวงคมนาคมมีนโยบายและยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งจากทางถนนไปสู่ทางรางและทางน้ำ และการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ เพื่อใช้ประโยชน์จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางให้เกิดความคุ้มค่าอย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่งสู่การลดต้นทุนการขนส่ง สำนักงานส่งเสริมการค้าและพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาได้เสนอให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในการศึกษาให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้กระทรวงคมนาคมสามารถบรรลุเป้าหมายในการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบผ่านทางระบบราง ตามแนวระเบียบการขนส่งหลัก

๓.๒.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อศึกษาและให้ข้อเสนอแนะแก่ประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบทางรถไฟ ลดต้นทุนการขนส่ง มลพิษทางถนน ลดอุบัติเหตุทางถนน และส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการขนส่งในภูมิภาค โดยจะเสนอแนะโครงการนำร่องศูนย์บูรณาการโลจิสติกส์และขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบอย่างน้อย ๓ แห่ง

๓.๒.๓ ระยะเวลาดำเนินการศึกษา ประมาณ ๑๔ เดือน

๓.๒.๔ ประโยชน์ที่จะได้รับ ข้อเสนอแนะในการบรรลุเป้าหมายการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบทางรถไฟ และบุคลากรของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรจะได้เรียนรู้จากการดำเนินการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๕ หน้าที่รับผิดชอบของแต่ละฝ่าย

ความรับผิดชอบของฝ่ายไทย

๑) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรจะเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกที่ปรึกษาจากบริษัทสัญชาติอเมริกัน และเจรจาตกลงรายละเอียดในสัญญา

๒) แต่งตั้งคณะกรรมการจากผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อการศึกษา และให้ความเห็นชอบผลการศึกษาให้เป็นไปตามข้อกำหนดขอบเขตของงาน (Terms of Reference)

๓) ให้ข้อมูล (รายงานผลการศึกษา) ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการศึกษาของโครงการ

๔) ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการศึกษาอย่างเหมาะสม เช่น การเข้าถึงพื้นที่และสถานที่ที่เกี่ยวข้อง การเดินทาง พื้นที่ในสำนักงาน เป็นต้น

๕) สำนักงาน ...

๕) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรจะตอบคำถามที่เกี่ยวกับสถานะการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้อง ภายใน ๕ ปี นับจากได้รับรายงานฉบับสมบูรณ์

ความรับผิดชอบของฝ่ายสหรัฐอเมริกา

๑) สำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาจะเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบริษัทที่ได้รับคัดเลือก และให้ความเห็นชอบสัญญา

๒) สำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาจะเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดขอบเขตของงานโดยต้องขออนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษร

๓) สำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาจะเป็นผู้จ่ายค่าจ้างให้กับผู้รับจ้างโดยตรง เมื่อสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรแจ้งผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบงานที่ส่งมอบ

๔. ข้อกำหนดและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) กำหนดเรื่องที่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ให้รวมถึงเรื่องที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๔.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ กำหนดเรื่องการขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอว่า “ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ นายกรัฐมนตรีเสนอว่า เดิมสถานะของประเทศไทยเป็นประเทศผู้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากต่างประเทศ แต่ปัจจุบันสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มั่นใจได้ระดับหนึ่งว่าประเทศไทยมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคง ประกอบกับสถานะของประเทศไทยได้เปลี่ยนไปเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินให้กับต่างประเทศ นอกจากนี้ยังปรากฏว่าสภาพคล่องในประเทศไทยยังมีอยู่มาก ความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาแหล่งเงินกู้จากต่างประเทศแต่เพียงแหล่งเดียวจึงลดความจำเป็นลง รวมทั้งแหล่งเงินกู้บางแห่งอาจกำหนดเงื่อนไขหรือข้อผูกพันที่ทำให้ประเทศไทยสูญเสียโอกาสในการเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้ประโยชน์จากการกู้เงินได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น จึงสมควรกำหนดเป็นนโยบายว่า ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้รับหรือขอรับการช่วยเหลือทางการเงิน ตลอดจนความช่วยเหลือในรูปแบบอื่น ๆ จากต่างประเทศได้เฉพาะความช่วยเหลือที่ไม่มีเงื่อนไข ข้อผูกพัน หรือพันธกรณีที่จะทำให้ประเทศไทยขาดสิทธิในการเจรจาต่อรองในฐานะคู่สัญญาที่เท่าเทียมกัน

๒. ให้กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ต่างประเทศได้เฉพาะกรณีที่สัญญาไม่มีเงื่อนไขเป็นการกู้ยืมในการดำเนินธุรกิจทั่วไป (commercial purpose) และไม่มีเงื่อนไข ข้อผูกพัน หรือพันธกรณีที่จะทำให้ประเทศไทยต้องเสียเปรียบ เช่น การกู้ยืมเงินของรัฐวิสาหกิจมาใช้ในการลงทุน เป็นต้น

ทั้งนี้ ยกเว้น การให้การช่วยเหลือในลักษณะที่เกิดประโยชน์แก่ภูมิภาค และมีได้ผูกพันกับประเทศไทยโดยตรง การให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือหรือการกู้เงินใด ๆ ที่ได้ตกลงและมีผลผูกพันไปแล้วก่อนวันที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติในวันนี้ ทั้งนี้ หากส่วนราชการหน่วยงานของรัฐแห่งใดมีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือหรือกู้เงินจากต่างประเทศ นอกเหนือจากข้อยกเว้นดังกล่าวข้างต้น ให้เสนอเรื่องพร้อมเหตุผลความจำเป็นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป”

๔.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ กำหนดเรื่องแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอว่า “ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ นายกรัฐมนตรีเสนอว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๖) เรื่อง การขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศเห็นชอบให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทุกแห่งถือปฏิบัติว่า ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไปให้รับหรือขอรับการช่วยเหลือทางการเงิน ตลอดจนความช่วยเหลือในรูปแบบอื่น ๆ จากต่างประเทศได้เฉพาะความช่วยเหลือที่ไม่มีเงื่อนไข ข้อผูกพัน หรือพันธกรณีที่จะทำให้ประเทศไทยขาดสิทธิในการเจรจาต่อรองในฐานะคู่สัญญาที่เท่าเทียมกัน หรือให้กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ต่างประเทศได้เฉพาะกรณีที่สัญญาไม่มีเงื่อนไขเป็นการกักขังในการดำเนินธุรกิจทั่วไป (commercial purpose) และไม่มีเงื่อนไข ข้อผูกพัน หรือพันธกรณีที่จะทำให้ประเทศไทยต้องเสียเปรียบ เช่น การกักขังเงินของรัฐวิสาหกิจมาใช้ในการลงทุน เป็นต้น ยกเว้น การให้การช่วยเหลือในลักษณะที่เกิดประโยชน์แก่ภูมิภาค และมีได้ผูกพันกับประเทศไทยโดยตรง รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ นั้น โดยที่ยังมีการรับ/ขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐที่มีวงเงินค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก ซึ่งอาจขออนุมัติใช้งบประมาณประจำปีปกติในการดำเนินการแทนการขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศได้ จึงขอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐ ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ข้างต้นอย่างเคร่งครัด หากจำเป็นจะต้องรับหรือขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นกรณี ๆ ก่อนการดำเนินการต่อไปซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ”

๕. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงคมนาคม โดยสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ได้ส่งร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฯ ให้กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวมีความเห็นและข้อสังเกตรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ และ ๕

๕.๑ ความเห็นของกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ

๕.๑.๑ โดยที่ข้อ ๒๑ ของร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฯ ระบุว่า ร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ อยู่ภายใต้บังคับและการตีความตามกฎหมายภายในของสหรัฐอเมริกา ดังนั้น ร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฯ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่อาจเข้าข่ายเป็นสัญญาหรือเอกสารทางกฎหมายที่สำนักงานอัยการสูงสุดมีอำนาจและหน้าที่ให้คำปรึกษาและตรวจร่างตามมาตรา ๒๓ (๒) ของพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ และโดยที่ร่างเอกสารดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นสัญญาหรือเอกสารทางกฎหมาย ร่างบันทึกความตกลงฯ จึงไม่เข้าข่ายเป็นการจัดทำความตกลงที่หน่วยงานสามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘

๕.๑.๒ การขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ โดยที่ร่างบันทึกความตกลงฯ เป็นการรับความช่วยเหลือทางวิชาการ โดยสำนักงานส่งเสริมการค้าและพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกากำหนดว่าจะจ่ายเงินให้แก่บริษัทเอกชนที่สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรคัดเลือก จึงเข้าข่ายมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศที่จะรับหรือขอรับการช่วยเหลือทางการเงิน ตลอดจนความช่วยเหลือในรูปแบบอื่น ๆ

จากต่างประเทศได้เฉพาะความช่วยเหลือที่ไม่มีเงื่อนไข ข้อผูกพันหรือพันธกรณีที่จะทำให้ประเทศไทยขาดสิทธิในการเจรจาต่อรองในฐานะคู่สัญญาที่เท่าเทียมกัน โดยให้ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ อย่างเคร่งครัด และโดยที่การรับความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาดังกล่าว มีเงื่อนไขว่าสำนักงานนโยบายและแผน การขนส่งและจราจรจะต้องยอมรับที่จะเลือกใช้คู่สัญญา (Contractor) หรือผู้ทำสัญญาช่วง (Sub - contractor) ที่เป็นคนชาติอเมริกัน หรือที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในสหรัฐอเมริกาเท่านั้น และจะต้องได้รับการอนุมัติจากสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกา จึงอาจส่งผลให้สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรขาดสิทธิในการเจรจาต่อรองในฐานะคู่สัญญาที่เท่าเทียมกันจึงอาจต้องพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมเหตุผลความจำเป็นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

๕.๒ ความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุด

๕.๒.๑ ด้านสารัตถะ

ไม่มีข้อขัดข้องต่อสารัตถะและถ้อยคำโดยรวมของร่างบันทึกความตกลงฯ หากสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรพิจารณาแล้วเห็นว่าการจัดทำบันทึกข้อตกลงดังกล่าว อยู่ในขอบเขตตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร และจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการลดต้นทุนการขนส่งและส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาคตามความประสงค์ของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

๕.๒.๒ ด้านกฎหมาย

๑) ร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฯ ร่างภาคผนวก ๒ (Annex II USTDA Mandatory Contract Clauses) และร่างข้อเสนอโครงการ (Request for Proposals) กำหนดเงื่อนไขผูกมัดให้สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร จะต้องเลือกจ้างเฉพาะบริษัทสัญชาติอเมริกันเป็นหลัก ดังนั้น สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรควรพิจารณาตรวจสอบว่าการกำหนดดังกล่าวถือเป็นความช่วยเหลือที่มีเงื่อนไข ซึ่งต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ที่จะต้องเสนอเรื่องพร้อมเหตุผลความจำเป็นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาด้วยหรือไม่

๒) ร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฯ และร่างภาคผนวก ๒ ที่กำหนดให้เงินทุนสนับสนุนที่ได้รับจากสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกา ตามบันทึกข้อตกลงนี้จะไม่ถูกนำไปใช้เพื่อการชำระค่าภาษี ภาษีศุลกากร อกรขาเข้า - ขาออก ค่าธรรมเนียม หรือการจัดเก็บภาษีภายใต้กฎหมายที่บังคับใช้ในประเทศไทย ยกเว้นภาษีที่รวมอยู่ในค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเดินทาง หรือค่าภาษีสนามบิน โดยสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรไม่สามารถขอคืนภาษี หรือการจัดเก็บภาษีดังกล่าวจากสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาได้ ดังนั้น สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร พึงพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายที่จะต้องชำระสำหรับภาษี อกร และ/หรือค่าธรรมเนียม ดังกล่าวที่อาจจะเกิดขึ้นจากการลงนามในบันทึกข้อตกลงนี้ และจัดเตรียมงบประมาณเพื่อใช้จ่ายดังกล่าวด้วย

๓) ร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฯ ได้กำหนดให้กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและกฎหมายมลรัฐนิวเจอร์ซีย์เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับการตีความบันทึกข้อตกลงนี้ และสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันหรือการรับสินบน กฎหมายที่เกี่ยวกับการขนส่งทางอากาศ และการขนส่งทางทะเล ดังนั้น ก่อนลงนามในบันทึกข้อตกลงสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ควรทำความเข้าใจกับกฎหมายข้างต้นเพื่อปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าวด้วย

๔) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรควรตรวจสอบสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาหรือสิทธิในการใช้ประโยชน์ในรายงานผลการศึกษาและกำหนดในร่างบันทึกความตกลงให้ชัดเจน รวมทั้งพิจารณาการกำหนดภาระหน้าที่ในการให้การสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้รับจ้าง การจัดหาข้อมูลและสนับสนุนการเข้าถึงพื้นที่และสถานที่ที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย และการเก็บรักษาเอกสาร ว่าสามารถดำเนินการได้หรือไม่ และกรณีเป็นภาระจนเกินสมควรหรือไม่

๕) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรควรตรวจสอบเอกสารแนบท้ายสัญญาต่าง ๆ ให้ถูกต้องครบถ้วน ก่อนการลงนามในร่างบันทึกความตกลง และจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๗ วรรคสี่แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วย

๖. ความเห็นของกระทรวงคมนาคม

เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ และวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ เกี่ยวกับแนวปฏิบัติการขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ กำหนดเป็นนโยบายว่า ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทุกแห่งถือปฏิบัติ โดยให้รับหรือขอรับการช่วยเหลือทางการเงิน ตลอดจนความช่วยเหลือในรูปแบบอื่น ๆ จากต่างประเทศได้เฉพาะความช่วยเหลือที่ไม่มีเงื่อนไข ข้อผูกพันหรือพันธกรณีที่จะทำให้ประเทศไทยขาดสิทธิในการเจรจาต่อรองในฐานะคู่สัญญาที่เท่าเทียมกัน นอกเหนือจากข้อยกเว้นดังกล่าวข้างต้น ให้เสนอเรื่องพร้อมเหตุผลความจำเป็นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป โดยกระทรวงการต่างประเทศได้มีความเห็นเบื้องต้น กรณีการรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร อาจต้องพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมเหตุผลความจำเป็นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้วขอเรียนว่า ร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฯ เพื่อดำเนินโครงการศึกษาจัดทำแผนพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการขนส่งต่อเนื่องอย่างบูรณาการของประเทศไทย (Thailand Integrated Logistics and Intermodal Transport Development Plan) เป็นโครงการศึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบทางรถไฟ ลดต้นทุนการขนส่ง ลดมลพิษ และอุบัติเหตุทางถนน และส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการขนส่งในภูมิภาค จึงเป็นการช่วยส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางของประเทศไทย การปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งและการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาระบบการขนส่งอย่างยั่งยืนของประเทศไทยและการเป็นศูนย์กลางการขนส่งในภูมิภาค ทั้งนี้ ในประเด็นที่กำหนดให้เลือกใช้คู่สัญญาที่เป็นคนชาติสหรัฐอเมริกาเพื่อดำเนินการศึกษานั้น เป็นเงื่อนไขปกติที่ยอมรับได้ในการขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ และการให้ความเห็นชอบจากสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกาจะช่วยตรวจสอบและคัดกรองที่ปรึกษาที่มีศักยภาพในการดำเนินงาน ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรสามารถปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้ว จึงเห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๗.๑ ให้ความเห็นชอบการขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากสำนักงานส่งเสริมการค้าและการพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกา เพื่อดำเนินโครงการศึกษาจัดทำแผนพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการขนส่งต่อเนื่องอย่างบูรณาการของประเทศไทย (Thailand Integrated Logistics and Intermodal Transport Development Plan) ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุง แก้ไขร่างบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญก่อนการลงนาม ขอให้กระทรวงคมนาคมดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๗.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามฝ่ายไทย สำหรับการลงนามในบันทึกความตกลงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฯ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

สำนักแผนงาน

โทร. ๐ ๒๒๑๕ ๑๕๑๕ ต่อ ๒๐๔๓

โทรสาร ๐ ๒๒๑๕ ๔๖๑๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ mplanning@otp.go.th